

GŁOS WYBRZEŻA

ORGAN KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

NR 176 (1787)

GDANSK, ŚRODA 23 LIPCA 1952 R.

CENA 15 GROSZY

KONSTYTUCJA POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ uchwalona jednomyślnie przez Sejm

Warszawa PAP. W dniu 22 bm. na historycznym 107 posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego RP Izba uchwaliła kwalifikowaną większością, jednomyślnie Konstytucję Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Na uroczyste posiedzenie przybył Prezydent R. P., przewodniczący Komisji Konstytucyjnej — Bolesław Bierut.

Na posiedzeniu obecny był rząd z premierem Józefem Cyrankiewiczem na czele. W obradach uczestniczyli również członkowie Komisji Konstytucyjnej. W loży dyplomatycznej obecni byli członkowie korpusu dyplomatycznego. Galeria dla publiczności i loża prasowa wypełnione były po brzegi.

Gdy na salę obrad wchodzi Prezydent R. P. przewodniczący Komisji Konstytucyjnej — Bolesław Bierut — w towarzystwie premiera Józefa Cyrankiewicza i wicemarszałków Sejmu Wacława Barcikowskiego, Romana Zambrowskiego oraz Stanisława Szwalbe — wszyscy wstają, witając Prezydenta RP długotrwałymi hucznymi oklaskami.

Marszałek Kowalski wznawia 107 posiedzenie Sejmu. Na słowa marszałka: „Witam serdecznie przybyłego na dzisiejsze obrady Prezydenta Rzeczypospolitej, przewodniczącego Komisji Konstytucyjnej, obywatela Bolesława Bieruta” — posłowie odpowiadają znów długotrwałą serdeczną owacją na cześć twórcy Konstytucji.

Z kolei składają oświadczenia przedstawiciele poszczególnych klubów poselskich (obszerne streszczenie oświadczeń na str. 2), po czym Izba przystępuje do głosowania nad projektem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Marszałek Kowalski oświadcza, że projekt Konstytucji będzie głosowany łącznie z poprawką zgłoszoną w dniu wczorajszym w imieniu wszystkich klubów poselskich przez posła Lange. Do uchwalenia Konstytucji wymagana jest większość 2/3 ustawowej liczby posłów.

Następuje uroczysty moment głosowania. Sekretarze obliczają głosy.

Gdy marszałek Kowalski stwierdza, że za projektem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej głosowało 366 posłów — tj. wszyscy obecni na posiedzeniu — i że w ten sposób Konstytucja została uchwalona kwalifikowaną większością, jednomyślnie — zrywa się spontaniczna manifestacja. Posłowie wstają. Długo rozbrzmiewają huczne oklaski. Z ław poselskich padają okrzyki: „Niech żyje Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej!”, „Wielki budowniczy Prezydent Rzeczypospolitej Bolesław Bierut — niech nam żyje!“. Izba skanduje: „Bierut“, „Bierut“, „Bierut“.

Następnie Sejm Ustawodawczy uchwalił Ustawę Konstytucyjną — przepisy wprowadzające Konstytucję Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Również i ta ustawa uchwalona została kwalifikowaną większością, jednomyślnie.

Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Posłowie hucznymi oklaskami żegnają opuszczającego lożę Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pełny tekst Konstytucji

Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

zamieszczamy na str. 3, 4, 5 i 6-tej

Z głęboką czcią i miłością zwracając się
nasze myśli i serca do twórcy Konstytucji
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, wodza
i nauczyciela narodu
TOWARZYSZA BOLESŁAWA BIERUTA

Wcielić w życie wielkie idee zawarte w naszej Konstytucji zaszczytnym zadaniem młodego pokolenia i całego narodu polskiego

Przemówienie Prezydenta Bolesława Bieruta wygłoszone na Zlocie w dniu Święta Odrodzenia

Obywateli! Młodzieży Polskiej! Przewodnicy pracy i nauki! Uczestnicy Złotu w stolicy! Polacy ze wszystkich miast i wsi!

Witam Was i pozdrawiam z całego serca w dniu naszego Święta Narodowego!

Osiem lat temu na ziemi polskiej, znajdując się pod tyranizacją hitlerowskich najeźdźców, wkroczyły braterskie wyzwolenie Armie Radzieckie. Kraj nasz dzięki temu odzyskał całkowitą wolność! Naród polski święci ten dzień swego wyzwolenia przesyłając gorące uczucia wdzięczności i przyjaźni narodom radzieckim i ich wielkiemu wodzowi Józefowi Stalinowi.

Radosnym i szczęśliwym jest dzień dzisiejszy dla wszystkich, którzy kochają naszą Ojczyznę. Do wielkiej księgi dziejów Polski wpisana została nowa zwycięska i pełna chwały karta — Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Nie była daremna ciężka i długa walka naszych ojców, nie daremne były krew i znoj tych, którzy za wolność i zwycięstwo ludu polskiego oddali swe życie. Przynoszą i przynosić będą w coraz większym stopniu obfity plon praca i wysiłki całego dzisiejszego pokolenia przewodników i budowniczych Polski Ludowej.

Młodzi Przyjaciele!
Wasz piękny Złot w stolicy kraju w te pamiętne dni nie jest tylko zwykłą radością uroczystością — ma on głębsze znaczenie. Wasz Złot jest apelem młodych patriotów do całego narodu.

Za chwilę młodzież polska Waszymi ustami złoży Ojczyźnie nasze ślubowanie, które stanie się wyrazem najgłębszych uczuć każdego patrioty — niezależnie od wieku. Z najgłębszym wzruszeniem powtarzać będzie dziś wraz z Wami cała Polska najbardziej uroczyste zobowiązanie, jakie może złożyć swej Ojczyźnie naród sercami swej młodzieży.

Budujemy Polskę, budujemy socjalizm jako lepszy i sprawiedliwszy ustrój społeczny. Nie było jeszcze w dziejach Polski równie wzniosłej sprawy, równie wielkiego zadania. Oznacza ono nie tylko nową epokę w wewnętrznym życiu całego narodu, ale i doniosły przełom w życiu każdej jednostki, w pracy, w myślach i uczuciach każdego z nas. Zwycięstwo socjalizmu to epoka odrodzenia w dziejach całej ludzkości.

kości. Poznać, zrozumieć i poświęcić życie tej wielkiej sprawie — oto nasz cel, oto najsłodsze i najpiękniejsze zadanie dzisiejszego pokolenia.

Jak poznać, jak zrozumieć i przebudować życie osobiste, aby stać się zdolnym i przygotowanym do tego wzniosłego zadania, według którego ocenian będą nasze czyny przyszłe pokolenia ludzkie?

Winniśmy pilnie i wnikliwie poznawać wiedzę o prawach rozwoju społecznego, o życiu milionów pokoleń. Chodzi o to, aby poznać prostą prawdę o tym, jak ciężka na życie społeczny i wypacza je podział społeczeństwa na klasy: na panów i niewolników, na szlachtę i chłopów, na kapitalistów i robotników, słowem na wyzyskiwaczy i wyzyskiwanych, na uclemiężonych i ich tyranów. Zadaniem naszego pokolenia jest znieść raz na zawsze podział ludzi na klasy, a droga do tego jest tylko jedna: rozwijać coraz wyżej gospodarkę społeczną i budować socjalizm.

Winniśmy rozwijać przodownictwo w pracy, podnosząc wciąż swe kwalifikacje, aby w ten sposób przyczynić się do rozkwitu gospodarczego Polski.

Spisowym, niezniszczalnym fundamentem socjalizmu jest nasz Plan 6-letni, plan uprzemysłowienia i przebudowy gospodarczej. Jest to plan, który postawi gospodarkę narodową na poziomie współczesnych wymagań, zabezpieczy moc obronę kraju, stworzy podstawy dla coraz szybszego i pełniejszego zaspokojenia materialnych i kulturalnych potrzeb społeczeństwa.

Ażeby więc pomóc w budowaniu socjalizmu stawajmy jak najliczniej w pierwszych szeregach frontu narodowego w walce o pokój, w walce o Plan 6-letni.

Wyzyskiwacze czynili wszystko od tysięcy lat, aby spętać okowami przesądów myśl i światopogląd ludu pracującego. Utrzymanie w ciemności mas pracujących było zawsze metodą ochrony ustroju wyzysku i panowania wyzyskiwaczy.

Wielkim i najwznioślejszym zadaniem naszego pokolenia jest walka o to, aby nauka i wiedza miały jak najbardziej wolny i wszechstronny dostęp do umysłów wszystkich ludzi, aby prawda zatryumfowała nad oszustwem, aby myśl ludzka rozwijała się twórczo bez wszelkich prze-

szkód, aby wyzwalając lud pracujący z wyzysku dopomagać mu również do wyzwolenia z odwiecznej niewoli przesądów i niewiedzy. W

oparcu więc o prawa zawarte w naszej Konstytucji stawiamy się bojownikami prawdy i wiedzy, kultury i postępu ogólnoludzkiego. W

ŚLUBOWANIE Młodych Przewodników

złożone w dniu 22 lipca na Zlocie w Warszawie

Ślubujemy Tobie, Ojczyzno, na chwałę okryte sztandary, na testament wielkich patriotów i rewolucjonistów: Tadeusza Kościuszki, Adama Mickiewicza, Ludwika Waryńskiego, Feliksa Dzierżyńskiego, Marcelego Nowotki, Karola Świerczewskiego, na krew ojców i braci naszych, poległych w walce o wolność i socjalizm, na Konstytucję Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, która spełnia marzenia minionych pokoleń —

ślubujemy Tobie, Ojczyzno, my — synowie i córki ludu pracującego, młodzi przewodnicy pracy i nauki, młodzi robotnicy, chłopci i żołnierze, umacniać władzę robotników i chłopów, walczyć z ciemnotą, zacofaniem i przesądami, pomnażać bogactwa narodu pracą i nauką, walczyć w pierwszych szeregach o wykonanie Planu 6-letniego, o rozwój nauki i wzrost kultury narodowej, o zwycięskie zbudowanie socjalizmu.

Ślubujemy Tobie, Ojczyzno, oddać wszystkie siły świętej sprawie obrony pokoju przed amerykańskimi i hitlerowskimi podpalaczami i ludobójcami; strzec niezłomnie granic Twoich na Bałtyku, Odrze i Nysie, umacniać naszą niepodległość i węzły braterstwa z obrońcami pokoju na całym świecie, rozwijać wieczystą przyjaźń z połączonymi Krajem Radzieckim — ojczyzną Lenina i Stalina. Będziemy czujni i nieprzejednani wobec wrogów ludu i obcych najemników, wobec zdrajców narodu i szkodników, będziemy wiernie strzegli mienia i dobra narodowego.

Ślubujemy wypełniać wskazania naszego Nauczyciela, Budowniczego Polski Ludowej — ukochanego Towarzysza Bolesława Bieruta, ofiarnie służyć sprawie rozkwitu i świetności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

ten sposób przyspieszymy zwycięstwo socjalizmu.

Ustrój kapitalistyczny nie jest już w stanie opanować rozkładu i kryzysu, który go toczy i podcina od wewnątrz. Ale wyzyskiwacze imperialistyczni — mimo to — chcą narzucić światu siłą zbrojną swe panowanie. Od dwóch lat przeszło usiłują oni bezskutecznie zniszczyć naród koreański, stosując najbardziej zbrodnicze środki masowego ludobójstwa. Ale zbrodnicze plany imperialistyczne obrócić się w nic, jeśli przeciwstawia się im zwaście wszyscy ludzie, którzy pragną pokoju, a takich ludzi jest olbrzymia większość na świecie.

Zadaniem naszego pokolenia jest bronić pokoju przed knowaniami podpalaczy świata, rozwijać współpracę i wzmacniać przyjaźń między narodami uwolnionymi z ęgi kapitalizmu. Broniąc pokój, bronić niepodległości własnego kraju i wypełniamy nasz obowiązek wobec całej ludzkości.

Młodzi Przyjaciele!

Oto cztery najważniejsze sprawy, najważniejsze zadania, które stoją przed nami, przed całym naszym dzisiejszym pokoleniem — walka o wiedzę, o najwydajniejszą pracę, o prawdę, o pokój. Jest to zarazem walka o wzrost sił naszego państwa, walka o jedność narodu i jego rozkwit, walka o niepodległość i dobrobyt kraju.

Jak przygotować się, jak uzbroić się do tej walki? Najlepszym i niezawodnym orężem w tej walce jest plastowanie w sercach i umysłach najpiękniejszych uczuć patriotyzmu i ofiarności, wielkiego pragnienia poznawania prawdy, kształcenia umysłu, oddania i poświęcenia sprawie, o którą walczymy, wierności na rodowi i ojczyźnie, których wzór dawali nam wielcy patrioci i bojownicy: Tadeusz Kościuszko, Adam Mickiewicz, Jarosław Dąbrowski, Ludwik Waryński, Feliks Dzierżyński, Marcelego Nowotki, Karol Świerczewski i wielu, wielu innych, przodujących narodowi bohaterów. Naszym zadaniem jest wychowywać i hartować według tych najlepszych wzorów samych siebie i najbliższych szeregów całej młodzieży polskiej.

Uczmy ją i przekonujmy, aby wypełniała resztki zła i brzydoty w naszym życiu, ponure przeżytki starego ustroju burżuazyjnego, jego moralnego upadku, jego zdżdzienienia.

Młodzi Przyjaciele!

Przewodnicy pracy i nauki to ci, którzy najmocniej kochają swój kraj, to ci, których nasza Konstytucja zaleca otoczyć powszechnym szacunkiem narodu. Czyż może być piękniejsze, bardziej zaszczytne uznanie niż to, które najwyższe prawa narodu przyznają przodownikom pracy.

Polska Ludowa złamała przywileje dla bogatych i szeroko rozwarła dla młodzieży bramę do nauki, do pracy, do awansu społecznego. Uchwalona dziś Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest wcieleniem dążeń szeregu pokoleń, jest zabezpieczeniem rzeczy najdroższej sercu każdego Polaka: Ojczyzny wolnej i niepodległej, kвітającej i sprawiedliwej.

Młodzi uczestnicy Złotu!

Jesteście tymi, którzy wyróżnili się ofiarnością, poświęceniem, oddaniem dla swego kraju. Jesteście przodownikami pracy i nauki! Wasze zobowiązania potrafiłście przeistaczać w czyn twórczy i za to składam Wam w imieniu państwa gorące podziękowania i uznanie.

Nie wątpię, że Waszymi gorącymi uczuciami potraficie zapalić serca milionowych rzesz młodzieży polskiej, która wraz z Wami i całym narodem będzie tworzyć i realizować dalszych zdobyczy w budownictwie socjalistycznym, w pracy nad dalszym wzmacnianiem sił i potęgi naszej umiłowanej Ojczyzny. Na nas, na naszym pokoleniu i na Was, na podrastającym pokoleniu Polski Ludowej ciąży odpowiedzialność za dalsze wcielenie w życie tych wielkich idei, które zawarte są w naszej Konstytucji.

Ślubujemy więc dziś wszyscy na wierność Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Rzeczypospolitej walczącej w trudzie codziennym o zwycięstwo sprawy pokoju między narodami, o świętą sprawę rozkwitu naszego narodu i wszystkich wolnych narodów, o szczęście wszystkich ludzi pracy, wszystkich ludzi dobrej woli.

Nasza dzielna młodzież, ofiarna i bezgranicznie oddana swej Ojczyźnie Ludowej — niech żyje!
Solidarność i braterstwo zwycięskiego obozu pokoju i socjalizmu — niech żyje!

Nasza ukochana Ojczyzna — Polska Rzeczypospolita Ludowa — niech żyje!

FUNDAMENT LUDOWEJ PRAWORZĄDNOŚCI

- wielki akt umocnienia naszego państwa

Oświadczenia przedstawicieli klubów poselskich w Sejmie

Po otwarciu posiedzenia Sejmu w dniu 22 lipca Marszałek Kowalski udzielił głosu przedstawicielowi Klubu Poselskiego Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego pos. Ożga Michalskiemu, który składa oświadczenie, stwierdzając m. in.:

Obywatele Posłowie. Daleka była droga narodu polskiego do dzisiejszych dni, które przyszedł historycy nazwać epoką ludowładztwa — wielkiem socjalizmem.

Gdy dzisiaj uchwalamy Konstytucję, gdy przyjmujemy najwyższe prawo dla narodu, gdy treścią Konstytucji są najcenniejsze idee naszego narodu — myśli wszystkich ludzi pracy, wszystkich chłopów są z nami, są na tej sali, z której wzięliśmy na cały kraj radosną wieść, że z ofiar i krwi pokoleń, z pracy i walki ludu zrodziła się Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Przyjmujemy Konstytucję, która głosi prawdę o sojuszu robotniczo-chłopskim, o jego wypróbowanej nie zawodnej sile. Żywym symbolem tego sojuszu i jego siły jest syn chłopski — robotnik, nieustraszonego wojownika w walce o lepszą dolę ludu, w walce o szczęście narodu, Prezydent Rzeczypospolitej Bolesław Bierut. (Długotrwałe oklaski).

W jedności z głosami pracującej wsi, w jedności z patriotyczną postawą chłopów, którzy będą strzegli jej zasad, będą wypełniali jej przykazania, nie szczędząc dla dobra Polski rzetelnej pracy i siły — posłowie Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego oddadzą swoje głosy, głosy chłopskie za Konstytucję. (Długotrwałe oklaski).

Dziś uchwalamy w imieniu całego ludu Konstytucję, której wytyczne prowadzą nas po drodze wiadomości od najszybciej postępujących tradycji polskich ku utwóreniu i rozwojowi państwa demokracji ludowej, ku utwóreniu szczęścia najszerzych mas ludowych.

Następnie marszałek udziela głosu przedstawicielowi Katolicko-Społecznego Klubu Poselskiego pos. Frankowskiemu, który oświadcza m. in.: Jesteśmy przekonani, że prawa zawarte w naszej Konstytucji będą rządziły sercami wszystkich Polaków.

Będziemy na wszystkich dostępnych nam odcinkach czynili wysiłki, zmierzające do mobilizacji sił narodu. Będziemy wraz z innymi głosili społeczeństwu polskiemu, że miejsce jego — zgodnie ze wskazaniami Prezydenta Bieruta — jest we frontie narodowym walki o pokój i realizację Planu 6-letniego!

Klub Poselski Katolicko-Społeczny będzie głosował za uchwaleniem przedłożonego projektu. (Oklaski).

Następnie zabiera głos przedstawiciel Klubu Poselskiego Stronnictwa Demokratycznego pos. Rabanowski. Składa on oświadczenie, w którym mówi m. in.: W 8 rocznicę Manifestu Lipcowego PKWN — naród polski otrzymuje Konstytucję najbardziej w naszych dziejach demokratyczną, najbardziej postępową, Konstytucję odzwierciedlającą przełomowe, rewolucyjne osiągnięcia polskiego ludu pracującego — robotników, chłopów, inteligencji i rzemieślników.

Stronnictwo Demokratyczne, skupiając w swych szeregach odłamki inteligencji, pracowników umysłowych i rzemieślników w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wyraz przemian, jakie nastąpiły również wśród rzeszy inteligencji i rzemieślników, które w procesie walki ideologicznej włączają się

Klub Poselski Stronnictwa Demokratycznego głosować będzie za uchwaleniem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — Wielkiej Karty wolności i postępu narodu polskiego. (Oklaski).

Polska Zjednoczona Partia Robotnicza będzie nieugięcie walczyć o pełną realizację historycznych postanowień Konstytucji

Z kolei marszałek udziela głosu przedstawicielowi Klubu Poselskiego PZPR pos. Ochabowi, który składa oświadczenie, w którym mówi m. in.: Wysoki Sejmie, Konstytucja, którą będziemy uchwalali, nie zrodziła się tylko w murach tego gmachu.

Postanowienia naszej Ustawy zasadniczej zanim zostały sformułowane w opublikowanym projekcie, dojrzały w umysłach najlepszych synów i córek narodu polskiego jako wynik rozwoju idei społecznych, z góry ruchu wyzwolenia naszego ludu pracującego, były programem długoletniej, heroicznej walki mas robotniczo-chłopskich, kształtowały się w ciągu ostatnich 8 lat jako dorobek wielkiej odrodzicielskiej, twórczej pracy naszego wyzwolonego narodu.

Konstytucja rozpatrzona przez Sejm jest więc wyrazem ujawnionej woli narodu. Wola ta została ujawniona nie tylko słowem. Masy pracujące Polski ujawniły tę wolę czynem, budując swoje państwo ludowe ogromnym wysiłkiem, pełnym trudu i ofiarnych poświęceń.

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest Wielką Kartą polskiego ludu pracującego, jest wielkim aktem umocnienia naszego państwa ludowego. Świadczy ona o dojrzałości dokonanej w Polsce rewolucji społecznej, stającej dzisiaj przed światem w majestacie własnego rewolucyjnego prawa, które będzie podstawą ludowej praworządności.

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wzmocniła autorytet władzy ludowej, zacieśniła sojusz robotniczo-chłopski, będący fundamentem państwa ludowego. Konstytucja stwarza podstawę dalszego rozwoju i rozkwitu gospodarki narodowej, pełnego urzeczywistnienia socjalizmu — ustroju sprawiedliwej społecznej, w którym nie będzie więcej wyzysku człowieka przez człowieka. Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zapewnia wszechstronny rozkwit kultury narodowej, stwarza warunki nieskrępowanego rozwoju wszystkich sił twórczych w narodzie.

Konstytucja daje wyraz woli pokoleń pracy narodu, wyraża gotowość i chęć pokojowej współpracy ze wszystkimi narodami świata, zacieśnia i wzmacnia przyjaźń i współpracę z przodującym ludem i bratnim Związkiem Radzieckim i bratnimi krajami demokracji ludowej. Konstytucja zabezpiecza niepodległość i suwerenność narodu polskiego i jego swobodny rozwój w nowych i sprawiedliwych granicach, obejmujących Ziemię Odzykaną.

Konstytucja otacza opieką siły zbrojne Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, stojące na straży niepodległości ojczyzny i nienaruszalności jej granic. Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej pogłębia jedność i zwartość narodu polskiego, który w procesie ostrych walk klasowych z niedobitkami kapitalizmu i agenturami światowego impe-

Przedstawiciel Klubu Poselskiego Stronnictwa Demokratycznego pos. Rabanowski. Składa on oświadczenie, w którym mówi m. in.: W 8 rocznicę Manifestu Lipcowego PKWN — naród polski otrzymuje Konstytucję najbardziej w naszych dziejach demokratyczną, najbardziej postępową, Konstytucję odzwierciedlającą przełomowe, rewolucyjne osiągnięcia polskiego ludu pracującego — robotników, chłopów, inteligencji i rzemieślników.

Stronnictwo Demokratyczne, skupiając w swych szeregach odłamki inteligencji, pracowników umysłowych i rzemieślników w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wyraz przemian, jakie nastąpiły również wśród rzeszy inteligencji i rzemieślników, które w procesie walki ideologicznej włączają się

rializmu staje się narodem socjalistycznym.

W radosnym dniu uchwalenia naszej ludowej Konstytucji, z najgłębszą i najszerzej sięgającą wdzięcznością myślimy o wielkim narodzie radzieckim, który pod wodzą genialnego Stalina rozgromił fascyzm hitlerowski, wyzwolił liczne narody, a wśród nich naród polski, dając nam możliwość zbudowania nowego ludowo-demokratycznego ustroju, którego fundamentem prawnym staje się nasza Konstytucja.

Będziemy głosowali za tą Konstytucją z głębokim i niewzruszonym przekonaniem, że zgodnie z nauką Lenina i Stalina umacniamy władzę robotniczo-chłopską, zabezpieczamy wolność i suwerenność,

rozwoj i rozkwit naszego wyzwolonego, męznego, utalentowanego i twórczego narodu.

Głosując za Konstytucją Polska Zjednoczona Partia Robotnicza uroczystie zapewnia polski lud pracujący, że pod przewodnictwem Wielkiego Budowniczego Polskiej Ludowej Towarzysza Bolesława Bieruta, będzie nieugięcie pracować nad pełnym i całkowitym wcieleniem w życie jej doświadczeń i postanowień w interesie mas robotniczo-chłopskich, w interesie narodu polskiego i między narodowej sprawy wolności, pokoju i postępu.

Uchwała, która za chwilę zapadnie, będzie nie tylko wielkim historycznym dokumentem najgłębszego rewolucyjnego przełomu w dziejach naszego narodu, będzie ona dla każdego patrioty polskiego, partyjnego czy bezpartyjnego, najwyższej wagi zobowiązaniem strzeżenia i wypełniania postanowień tej Konstytucji, zobowiązaniem wobec naszego pokolenia jak i wobec przyszłych pokoleń, zobowiązaniem, które zapewni Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej najwyższy autorytet polityczny i moralny, rewolucyjny majestat i siłę zwycięskiego ludowego prawa. (Huczne i długotrwałe oklaski).

W obecności Prezydenta Bolesława Bieruta 200 tysięcy uczestników Zlotu Młodych Przdowników złożyło uroczyste ślubowanie Ojczyźnie

WARSZAWA PAP. W dniu Święta Odrodzenia, w historycznym dniu uchwalenia Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, 200 tys. uczestników Zlotu Młodych Przdowników — Budowniczych Polskiej Ludowej, zebranych w bohaterskiej Warszawie złożyło w imieniu młodzieży polskiej uroczyste ślubowanie swej ludowej Ojczyźnie.

Z Placu Zwycięstwa i sąsiadujących ulic i placów zapelnionych młodzieżą — unoszą się ponad stołicą Polski słowa pieśni o braterstwie wszystkich ludzi walczących o pokój. W nie kończących się zwartych szeregach stoją obok siebie hutnicy i marynarze, górnicy i melatowcy, chłopci i młodzież szkolna, budowniczy nowych miast i fabryk — budowniczy nowej, coraz silniejszej i bogatszej Polski — budowniczy socjalizmu. O go dzinie 10 dźwięki orkiestr i pieśni przerywa potężny okrzyk: „Bierut niech żyje”. Orkiestra gra hymn narodowy. Przybywa Prezydent Bolesław Bierut.

Obok Prezydenta na trybunie zajmują miejsca członkowie Biura Politycznego KC PZPR, Marszałek Sejmu Ustawodawczego W. Kowalski, członkowie Rady Państwa, członkowie rządu z premierem J. Cyrankiewiczem na czele, przedstawiciele Prezydium Zarządu Głównego ZMP, przedstawiciele Wojska Polskiego, przedstawiciele władz naczelnych stronnictw politycznych, przedstawiciele przyzwoitych klubów poselskich. Obecni są również kierownicy delegacji zagranicznych.

Tysiące roziskrzonych oczu, płonących entuzjazmem twarzy zwrotzonych jest na Prezydenta przemawiającego do zebranych. (Przemówienie Prezydenta podajemy na str. 1).

W czasie przemówienia przelewa się jak potężna fala nad wielkim placem okrzyki: „Stalin, Bierut, pokój”, „Niech żyje nasza ukończona Ojczyzna”, „Niech żyją budowniczy Polski Ludowej”.

Rozlegają się dźwięki hejnału. Na mównicy staje przewodniczący

Prezydium Zarządu Głównego Zlotu Młodych Przdowników — Budowniczych Polskiej Ludowej przybył Prezydent R. P. Bolesław Bierut. Prezydent R. P. towarzyszyli członkowie Biura Politycznego KC PZPR, członkowie Rady Państwa oraz członkowie rządu z premierem J. Cyrankiewiczem na czele.

Wzdłuż brzegów Wisły, od Czerwikowa aż do Mariensztatu nieliczone tysiące młodzieży przybyły na Złot i mieszkańców stolicy bawili się, śpiewali, tańczyli, podziwiali defiladę łodzi żaglowych, motorowych oraz imponujący pokaz ognia sztucznych.

Kulminacyjnym punktem pokazu ognia sztucznych są utworzone z ognia sztucznych olbrzymie portrety Chorażego pokoju Józefa Stalina i Prezydenta Bolesława Bieruta.

Nad nimi migocą czerwone i białoczerwone rakiety. Za chwilę zapala się olbrzymi świetlny napis: „Niech żyje Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”.

Społeczeństwo stolicy manifestowało uczucia dumy i radości z uchwalenia Ustawy Zasadniczej

Z najwyższą uwagą śledził 4-dniowe obrady historycznego posiedzenia Sejmu Ustawodawczego cały naród polski, który w ogólnarodowej dyskusji wyraził gorące, pełne poparcie dla nowej Konstytucji — Wielkiej Karty ludu pracującego miast i wsi.

Pełnym wymowy wyrazem gorącego zainteresowania narodu tym historycznym posiedzeniem Sejmu, a jednocześnie wyrazem współuczestniczenia mas pracujących w tworzeniu Konstytucji było wielkie zgromadzenie ludności Warszawy przed gmachem Sejmu rankiem 22 bm.

Zebrane rzesze mieszkańców Warszawy biorą żywy udział w tym, co dzieje się na sali sejmowej. Uczestniczą w owacjach Izby na cześć Prezydenta Bieruta — przewodniczącego Komisji Konstytucyjnej. W skupieniu i z uwagą słuchają oświadczeń przedstawicieli klubów poselskich.

W uroczystej chwili, gdy Marszałek Kowalski obwieszcza, że Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej została jednomyślnie uchwalona, zrywa się burza oklasków. Padają podejmowane przez zgromadzonych okrzyki: „Niech żyje Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”, „Niech żyje jej twórca Prezydent Bierut”, „Niech żyje Sejm Ustawodawczy”, „Niech żyje sojusz robotniczo-chłopski”!

Długo trwa manifestacja mieszkańców Warszawy, którzy wyrażają uczucia całego narodu.

Nazim Hikmet gościem Warszawy

WARSZAWA PAP. 21 bm. na zaproszenie Związku Literatów Polskich przybył do Warszawy wybitny poeta turecki, laureat nagrody Światowej Rady Pokoju, członek Światowej Rady Pokoju — Nazim Hikmet.

WYSTĘP zespołu uralskiego w Hali Mirowskiej

WARSZAWA PAP. Dnia 21 bm. w Hali Mirowskiej w Warszawie odbył się pierwszy występ Państwowego Uralskiego Zespołu Pieśni i Tańca, zorganizowany przez Komitet Złotu Młodych Przdowników — Budowniczych Polskiej Ludowej. Na występ przybyła tłumnie młodzież z miasteczek złotych, delegacje zagraniczne na Złot oraz liczne wycieczki związkowe z zagranicy, bawiące w Warszawie. Wszystkie występy były gorąco oklaskiwane przez młodzież, która kilkakrotnie zmuszała artystów do bisowania.

cy Zarządu Głównego Związku Młodej Polski — Władysław Matwin i podnosi rękę do ślubowania. Las rąk wyrasta nad głowami manifestantów. Młodzież polska ślubuje Ojczyźnie. (Tekst ślubowania na str. 1).

Wysoko w niebo unoszą się 25 tysięcy — symboli pokoju, a wraz z nimi rozbrzmiewa gorący okrzyk „Pokój”. Przed setkami tysięcy utkwionych w niebo oczu, ukazują się wystrzelone z rąk sztandary: czerwony, biało-czerwony i błękitny. „Stalin, Bierut, pokój” — długo nie milkną entuzjastyczne okrzyki. Serdeczne, pełne zapatu wiwaty towarzyszą opuszczającemu Plac Zwycięstwa Prezydentowi Bolesławowi Bierutowi.

Ustawiając się w zwarty pochód, manifestanci kierują się na Plac MDM.

Potężny pochód na Placu Konstytucji

WARSZAWA PAP. Duma nowej Warszawy — bohaterskiej stolicy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — pierwszy fragment socjalistycznego śródmieścia — Plac MDM, noszący imię Konstytucji, był widownią wspaniałej manifestacji z górną 200-tysięczną rzeszą uczestników Zlotu, którzy przedzielili przed swym ukochanym Prezydentem i przedstawicielami najwyższych władz partyjnych i państwowych.

wym zajmują miejsce na trybunie honorowej. Prezydentowi towarzyszą członkowie Biura Politycznego KC PZPR, Marszałek Sejmu Kowalski, członkowie Rady Państwa, członkowie rządu z premierem J. Cyrankiewiczem na czele.

O godz. 11,15 rozpoczyna się defilada czołowego oddziału młodzieży polskiej — młodych budowniczych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, parada młodości, tętniąca radością.

W ciągu 4-godzinnej przemarszu raz po raz z defilujących

szeregów padają okrzyki wyrażające gorące uczucia miłości i przywiązania do Prezydenta Bieruta, do ukochanego wychowawcy i nauczyciela młodzieży, do czołowej siły narodu — Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, do rządu ludowego. Z wielką miłością manifestuje młodzież na cześć światowego obozu pokoju, na cześć nierozwielonej więzi postępowej młodzieży całego świata, na cześć Chorażego światowego obozu pokoju — Wielkiego Stalina.

Każdą kolumnę wojewódzką dumnie defilujących zwycięzców Czynu Złotowego otwierali sztandary ZMP, pod którymi młodzież zorganizowana i niezorganizowana stanęła do szlachetnej rywalizacji we współzawodnictwie złotowym.

Młodzież niosła niezliczone portrety Prezydenta Bieruta, Józefa Stalina, przywódców krajów obozu demokracji i postępu, wielkich polskich patriotów, uczonych, pisarzy, kompozytorów.

Defilującą młodzież demonstrowała swą pogardę wobec dywersantów, chuliganów, bumelantów. „Tępnym biurokratom, szkodnikom, pijakom” — głosili napisy.

Pomysłowe kukły — karykatury, dowcipne scenki satyryczne wyśmiewały i piętnowały imperialistów i ich sluguszy, piętnowały imperialistycznych bandytów, stosujących na Korei wojnę bakteriologiczną. Okrzyki „hańba!” towarzyszyły przemarszowi postaci symbolizujących środki wojny bakteriologicznej. „Pozdrawiamy bohaterskie narody walczące z Japonią i Wietnamem!” — głosili hasła licznych transparentów, za każdym razem podchwytywane przez tłumy publiczności.

Strajk powszechny w Iranie zmusił Ghawama es Sultaneh do dymisji

Mossadik ponownie formuje rząd

LONDYN PAP. Dnia 21 bm. w buchu w Iranie strajk powszechny na znak protestu przeciwko powierzeniu Ghawama es Sultaneh misji sformowania rządu. Jak wynika z doniesień agencji zachodnich, strajk był prawie stuprocentowy w całym Iranie, w Teheranie stanęły wszystkie fabryki. Sklepy i urzędy, nie wyłączając poczty i telegrafu, były nieczynne. Ruch autobusowy zamarł całkowicie.

LONDYN PAP. Desygnowany premier Iranu Ghawam es Sultaneh zrezygnował z misji tworzenia nowego rządu.

LONDYN PAP. Medżlis irański powierzył misję utworzenia nowego gabinetu Mohammadowi Mossadikowi.

wi. Szach irański zatwierdził decyzję medżlisu.

Z całego świata

● Król Faruk powierzył b. premierowi Hilali Paszy misję utworzenia nowego rządu egipskiego. Hilali Pasza przed trzema tygodniami podał się do dymisji.

● Międzynarodowy Trybunał w Hadze 9 głosami przeciwko 5 uznał się niekompetentnym do rozpatrzenia skargi brytyjskiej, wniesionej przeciwko rządowi irańskiemu w związku z nacjonalizacją Anglo-Irańskiego Towarzystwa Naftowego.

● Dowódca VIII armii amerykańskiej van Fleet potwierdził wobec szefa misji belgijskiej w Tokio, gen. de la Chevalier, że Stany Zjednoczone używają broni bakteriologicznej.

Na cześć Święta Odrodzenia

Pierwsze cegły z Zestawic dla Nowej Huty

Otwarcie mostu im. Marchlewskiego w Poznaniu

KRAKÓW PAP. 21 bm. w przeddzień Święta Wyzwolenia odbyła się w nowowbudowanej olbrzymiej cegielni w Zestawicach uroczystość oddania pierwszej produkcji na potrzeby budującego się kombinatu i osiedli robotniczych w Nowej Hucie.

Przy dźwiękach hymnu narodowego wicemin. Grzymek udekorował najwybitniejszych z robotników pracy srebrnymi i brązowymi

Krzyżami Zasługi, wręczając ponad 20 robotnikom oraz premie pieniężne ok. 100 robotnikom, technikom i inżynierom.

POZNAN PAP. W dniu Święta Odrodzenia oddana została do użytku mieszkańców Poznania nowa inwestycja Planu 6-letniego — most im. K. Marchlewskiego.

KONSTYTUCJA

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Polska Rzeczpospolita Ludowa jest republiką ludu pracującego.

Polska Rzeczpospolita Ludowa nawiązuje do najszczytniejszych postępowych tradycji Narodu Polskiego i urzeczywistnia idee wyzwolenia polskich mas pracujących.

Polski lud pracujący pod przewodnictwem bohaterskiej klasy robotniczej, opierając się na sojuszu robotniczo-rolniczym, walczył dziesiątki lat o wyzwolenie z niewoli narodowej, narzuconej przez pruskich, austriackich i rosyjskich zaborców-kolonizatorów, tak samo jak walczył o zniesienie wyzysku polskich kapitalistów i obszarników.

W okresie okupacji Naród Polski toczył nieustępliwą, bohaterską walkę z krwawym najazdem hitlerowskim. Historyczne zwycięstwo Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich nad faszyzmem wyzwoliło ziemie polskie, umożliwiło polskiemu ludowi pracującemu zdobycie władzy i stworzyło warunki narodowego odrodzenia Polski w nowych, sprawiedliwych granicach. Na wieczne czasy powróciły do Polski Ziemie Odzyskane.

Wcielając w życie wiekopomne wskazania Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 22 lipca 1944 r. i rozwijając jego zasady programowe, władza ludowa — dzięki ofiarnym i twórczym wysiłkom polskiego ludu pracującego, w walce z zaciekłym oporem rozbitek starego ustroju kapitalistyczno-obszarniczego — dokonała wielkich przeobrażeń społecznych. W wyniku rewolucyjnych walk i przemian obalona została władza kapitalistów i obszarników, utrwaliło się państwo demokracji ludowej, kształtuje się i umacnia nowy ustrój społeczny, odpowiadający interesom i dążeniom najszerzych mas ludowych.

Zasady prawne tego ustroju ustanawia Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Podstawę obecnej władzy ludowej w Polsce stanowi sojusz klasy robotniczej z chłopstwem pracującym. W sojuszu tym rola kierownicza należy do klasy robotniczej jako przodującej klasy społeczeństwa, opierającej się na rewolucyjnym dorobku polskiego i międzynarodowego ruchu robotniczego, na historycznych doświadczeniach zwycięskiego budownictwa socjalistycznego w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, pierwszym państwie robotników i chłopów.

Wypełniając wolę Narodu Polskiego i zgodnie ze swym powołaniem — Sejm Ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej uchwała uroczyście niniejszą Konstytucję jako ustawę zasadniczą, którą Naród Polski i wszystkie organy władzy polskiego ludu pracującego kierować się winny w celu:

umacniania państwa ludowego jako podstawowej siły, zapewniającej najpełniejszy rozkwit Narodu Polskiego, jego niepodległość i suwerenność,

przyśpieszania rozwoju politycznego, gospodarczego i kulturalnego Ojczyzny oraz wzrostu jej sił,

pogłębiania uczuć patriotycznych, jedności i zwartości Narodu Polskiego w walce o dalsze polepszenie stosunków społecznych, o całkowite zniesienie wyzysku człowieka przez człowieka, o urzeczywistnienie wielkich idei socjalizmu,

zacieśniania przyjaźni i współpracy między narodami, opartych na sojuszu i braterstwie, które łączą dziś Naród Polski z milującymi pokój narodami świata w dążeniu do wspólnego celu: uniemożliwienia agresji i utrwalenia pokoju światowego

ROZDZIAŁ 1.

Ustrój polityczny.

Art. 1.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa jest państwem demokracji ludowej.

Art. 2.

1. Lud pracujący sprawuje władzę państwową przez swych przedstawicieli, wybieranych do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i do rad narodowych w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich, w głosowaniu tajnym.

Art. 3.

Mienie ogólnonarodowe: złoża mineralne, wody, lasy państwowe, kopalnie, drogi, transport kolejowy, wodny i powietrzny, środki łączności, banki, państwowe

2. Przedstawiciele ludu w Sejmie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i w radach narodowych są odpowiedzialni przed swymi wyborcami i mogą być przez nich odwoływani.

Art. 3.

Polska Rzeczpospolita Ludowa.

1) stoi na straży zdobyczy polskiego ludu pracującego miast i wsi, zabezpiecza jego władzę i wolność przed siłami wrogimi ludowi,

2) zapewnia rozwój i nieustanny wzrost sił wytwórczych kraju przez jego uprzedmiotowienie, przez likwidację zacofania gospodarczego, technicznego i kulturalnego,

3) organizuje gospodarkę planową, opierając się na przedsiębiorstwach stanowiących własność społeczną,

4) ogranicza, wypiera i likwiduje klasy społeczne, żyjące z wyzysku robotników i chłopów,

5) zabezpiecza stały wzrost dobrobytu, zdrowotności i poziomu kulturalnego mas ludowych,

6) zapewnia wszechstronny rozwój kultury narodowej.

Art. 4.

1. Prawa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej są wyrazem interesów i woli ludu pracującego.

Art. 5.

Wszystkie organy władzy i administracji państwowej opierają się w swej działalności na świadomym, czynnym współdziałaniu najszerzych mas ludowych i obowiązane są:

1) zdawać narodowi sprawę ze swej działalności,

2) uważnie rozpatrywać i uwzględniać słuszne wnioski, zażalenia i życzenia obywateli w myśl obowiązujących ustaw,

3) wyjaśniać masom pracującym zasadnicze cele i wytyczne polityki władzy ludowej w poszczególnych dziedzinach działalności państwowej, gospodarczej i kulturalnej.

Art. 6.

Siły zbrojne Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stoją na straży suwerenności i niepodległości Narodu Polskiego, jego bezpieczeństwa i pokoju.

ROZDZIAŁ 2.

Ustrój społeczno-gospodarczy.

Art. 7.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa, opierając się na uspołecznionych środkach produkcji, wymiany, komunikacji i kredytu, rozwija życie gospodarcze i kulturalne kraju na podstawie narodowego planu gospodarczego, w szczególności przez rozbudowę państwowego przemysłu socjalistycznego, rozstrzygającego czynnika w przekształcaniu stosunków społeczno-gospodarczych.

2. Państwo posiada monopol handlu zagranicznego.

3. Zasadniczym celem planowej polityki gospodarczej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest stały rozwój sił wytwórczych kraju, nieustanne podnoszenie poziomu życiowego mas pracujących, umacnianie siły, obronności i niezależności Ojczyzny.

zakłady przemysłowe, państwowe gospodarstwa rolne i państwowe ośrodki maszynowe, państwowe przedsiębiorstwa handlowe, przedsiębiorstwa i urządzenia komunalne — podlega szczególnej trosce i opiece państwa oraz wszystkich obywateli.

Art. 9.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa planowo wzmacnia spójnie gospodarczą międzę miastem i wsią na podstawie braterskiej współpracy robotników i chłopów.

2. W tym celu Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewnia nieustanny wzrost produkcji przemysłu państwowego, służącej wszechstronnemu zaspokajaniu potrzeb wytwórczych i konsumpcyjnych ludności wiejskiej, jednocześnie planowo wpływając na stały wzrost towarowej produkcji rolniczej, która zaopatruje przemysł w surowce, a ludność miejską w żywność.

Art. 10.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa otacza opieką indywidualne gospodarstwa rol-

ne pracujących chłopów i udziela im pomocy — w celu ochrony przed wyzyskiem kapitalistycznym, zwiększenia produkcji, podwyższenia poziomu rolniczo-technicznego oraz podniesienia ich dobrobytu.

2. Polska Rzeczpospolita Ludowa udziela szczególnego poparcia i wszechstronnej pomocy powstającym na zasadzie dobrowolności rolniczym spółdzielniom produkcyjnym — jako formom gospodarki zespołowej. Dzięki zastosowaniu metod najbardziej wydajnej wspólnej uprawy i mechanizacji pracy gospodarka zespołowa umożliwiła pracującym chłopom osiągnięcie przełomu w produkcji i jest środkiem do całkowitego usunięcia wyzysku na wsi oraz do szybkiego i znacznego podniesienia jej dobrobytu i kultury.

3. Głównymi formami poparcia i pomocy państwa dla rolniczych spółdzielni produkcyjnych są: państwowe ośrodki maszynowe, dające możliwość stosowania nowoczesnej techniki, oraz tanie kredyty państwowe.

Art. 11.

Polska Rzeczpospolita Ludowa popiera rozwój różnych form ruchu spółdzielczego w mieście i na wsi oraz udziela mu wszechstronnej pomocy w wypełnianiu jego zadań, a własności spółdzielczej, jako własności społecznej, zapewnia szczególną opiekę i ochronę.

ROZDZIAŁ 3.

Naczelne organy władzy państwowej.

Art. 15.

1. Najwyższym organem władzy państwowej jest Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Sejm jako najwyższy wyraziciel woli ludu pracującego miast i wsi urzęcystwistnia suwerenne prawa narodu.

3. Sejm uchwała ustawy oraz sprawuje kontrolę nad działalnością innych organów władzy i administracji państwowej.

Art. 16.

1. Posłów na Sejm wybierają obywatele według okręgów wyborczych w stosunku: jeden poseł na 60.000 mieszkańców.

2. Ważność wyboru posła stwierdza Sejm.

3. Poseł nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karno-sądowej ani aresztowany bez zgody Sejmu, a w okresie kiedy Sejm nie obraduje — bez zgody Rady Państwa.

Art. 17.

1. Sejm obraduje na sesjach. Sesje Sejmu zwołuje Rada Państwa co najmniej dwa razy do roku. Rada Państwa obowiązana jest zwołać sesję również na pisemny wniosek jednej trzeciej ogólnej liczby posłów.

2. Pierwsza sesja nowoobranego Sejmu powinna być zwołana w ciągu miesiąca od dnia wyborów.

Art. 18.

1. Sejm wybiera ze swego grona Marszałka, wicemarszałków i komisje.

2. Marszałek lub w jego zastępstwie wicemarszałek kieruje obradami i czuwa nad tokiem prac Sejmu.

3. Obrady Sejmu są jawne. Sejm może uchwalić tajność obrad, jeżeli wymaga tego dobro państwa.

4. Porządek prac Sejmu, rodzaj i liczbę komisji określa regulamin uchwalony przez Sejm.

Art. 19.

1. Sejm uchwała narodowe plany gospodarcze na okresy kilkuletnie.

Art. 12.

Polska Rzeczpospolita Ludowa uznaje i ochrania na podstawie obowiązujących ustaw indywidualną własność i prawo dziedziczenia ziemi, budynków i innych środków produkcji należących do chłopów, rzemieślników i chałupników.

Art. 13.

Polska Rzeczpospolita Ludowa poręcza całkowitą ochronę oraz prawo dziedziczenia własności osobistej obywateli.

Art. 14.

1. Praca jest prawem, obowiązkiem i sprawą honoru każdego obywatela. Pracą swoją, przestrzeganiem dyscypliny pracy, współzawodnictwem pracy i doskonaleniem jej metod lud pracujący miast i wsi wzmacnia siłę i potęgę Ojczyzny, podnosi dobrobyt narodu i przyspiesza całkowite urzeczywistnienie ustroju socjalistycznego.

2. Przodownicy pracy otoczeni są powszechnym szacunkiem narodu.

3. Polska Rzeczpospolita Ludowa coraz pełniej wprowadza w życie zasadę: „od każdego według jego zdolności, każdemu według jego pracy”.

Art. 20.

1. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje Radzie Państwa, Rządowi i posłom.

2. Ustawy uchwalone przez Sejm podpisują Przewodniczący Rady Państwa i jej Sekretarz. Ogłoszenie ustawy w Dzienniku Ustaw zarządza Przewodniczący Rady Państwa.

Art. 21.

Sejm może powołać komisję dla zbadania określonej sprawy. Uprawnienia i tryb działania komisji ustala Sejm.

Art. 22.

Prezes Rady Ministrów lub poszczególni ministrowie obowiązani są do udzielenia w ciągu siedmiu dni odpowiedzi na interpelację posła.

Art. 23.

1. Sejm jest wybierany na okres lat czterech.

2. Wybory do Sejmu zarządza Rada Państwa nie później niż na miesiąc przed upływem kadencji Sejmu, wyznaczając datę wyborów na dzień wolny od pracy, przypadający w ciągu dwóch miesięcy po upływie kadencji Sejmu.

Art. 24.

1. Sejm wybiera ze swego grona na pierwszym posiedzeniu Radę Państwa w składzie:

Przewodniczący Rady Państwa, czterech zastępców Przewodniczącego, Sekretarz Rady Państwa, dziewięciu członków.

2. Marszałek Sejmu i wicemarszałkowie mogą być wybrani do Rady Państwa jako zastępcy Przewodniczącego lub członkowie.

3. Po upływie kadencji Sejmu Rada Państwa działa aż do wyboru Rady Państwa przez nowoobraną Sejm.

Art. 25.

1. Rada Państwa:

1) zarządza wybory do Sejmu,

2) zwołuje sesje Sejmu,

3) ustala powszechnie obowiązującą wykładnię ustaw,

4) wydaje dekrety z mocą ustawy,

5) mianuje i odwołuje pełnomocnych przedstawicieli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w innych państwach,

6) przyjmuje listy uwierzytelniające i odwołujące akredytowanych przy Radzie Państwa przedstawicieli dyplomatycznych innych państw,

7) ratyfikuje i wypowiada umowy międzynarodowe,

8) obsadza stanowiska cywilne i wojskowe, przewidziane ustawami,

9) nadaje order, odznaczenia i tytuły honorowe,

10) stosuje prawo łaski,

11) wykonuje inne funkcje, przewidziane dla Rady Państwa w Konstytucji lub przekazane jej przez ustawy.

2. Rada Państwa podlega w całej swojej działalności Sejmowi.

3. Rada Państwa działa na zasadzie kolegiałności.

4. Radę Państwa reprezentuje Przewodniczący lub jego zastępca.

Art. 26.

1. W okresach między sesjami Sejmu Rada Państwa wydaje dekrety z mocą

ROZDZIAŁ 4.

Naczelne organy administracji państwowej.

Art. 29.

1. Sejm powołuje i odwołuje Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — Radę Ministrów lub poszczególnych jej członków.

2. W okresach między sesjami Sejmu Rada Państwa na wniosek Prezesa Rady Ministrów powołuje i odwołuje członków Rady Ministrów. Rada Państwa przedstawia swoją uchwałę Sejmowi na najbliższej sesji do zatwierdzenia

Art. 30.

1. Rada Ministrów jest naczelnym wykonawczym i zarządzającym organem władzy państwowej.

2. Rada Ministrów odpowiada i zdej sprawę ze swojej działalności przed Sejmem, a gdy Sejm nie obraduje — przed Radą Państwa.

Art. 31.

W skład Rady Ministrów wchodzi:

Prezes Rady Ministrów jako jej przewodniczący,

wiceprezesa Rady Ministrów,

ministrowie,

przewodniczący określonych w ustawie komisji i komitetów sprawujących funkcje naczelnich organów administracji państwowej.

Art. 32.

Rada Ministrów:

1) koordynuje działalność ministerstw i innych podległych sobie organów oraz nadaje kierunek ich pracy,

2) uchwała corocznie i przedstawia Sejmowi projekt budżetu państwa.

ustawy. Rada Państwa przedstawia dekrety Sejmowi na najbliższej sesji do zatwierdzenia.

2. Dekrety wydane przez Radę Państwa podpisują Przewodniczący Rady Państwa i jej Sekretarz. Ogłoszenie dekretu w Dzienniku Ustaw zarządza Przewodniczący Rady Państwa.

Art. 27.

Rada Państwa sprawuje zwierzchni nadzór nad radami narodowymi. Szczegółowe uprawnienia Rady Państwa w tej dziedzinie określa ustawa.

Art. 28.

1. Postanowienie o stanie wojny może być powzięte jedynie w razie dokonania zbrojnego napadu na Polską Rzeczpospolitą Ludową albo gdy z umów międzynarodowych wynika konieczność wspólnej obrony przeciwko agresji. Postanowienie takie uchwała Sejm, a gdy Sejm nie obraduje — Rada Państwa.

2. Rada Państwa może wprowadzić stan wojenny na części lub na całym terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jeżeli wymaga tego wzgląd na obronność lub bezpieczeństwo państwa. Z tych samych powodów Rada Państwa może ogłosić częściową lub powszechną mobilizację.

Naczelne organy administracji państwowej.

uchwała i przedstawia Sejmowi projekt narodowego planu gospodarczego na okres kilkuletni,

3) uchwała roczne narodowe plany gospodarcze,

4) zapewnia wykonanie ustaw,

5) czuwa nad wykonaniem narodowego planu gospodarczego i budżetu państwa,

6) przedstawia Sejmowi corocznie sprawozdanie z wykonania budżetu państwa,

7) zapewnia ochronę porządku publicznego, interesów państwa i praw obywateli,

8) na podstawie ustaw i w celu ich wykonania wydaje rozporządzenia, podejmuje uchwały oraz czuwa nad ich wykonaniem,

9) sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie stosunków z innymi państwami,

10) sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie obronności kraju i organizacji sił zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz określa corocznie kontyngent obywateli powoływanych do czynnej służby wojskowej,

11) kieruje pracą prezydiów rad narodowych.

Art. 33.

1. Ministrowie kierują określonymi działami administracji państwowej. Zakres działania ministrów określają ustawy.

2. Ministrowie wydają na podstawie ustaw i w celu ich wykonania rozporządzenia i zarządzenia.

3. Rada Ministrów może uchylić rozporządzenie lub zarządzenie wydane przez ministra.

ROZDZIAŁ 5.

Terenowe organy władzy państwowej.

Art. 34.

1. Organami władzy państwowej w gminach, miastach, dzielnicach większych miast, powiatach i województwach są rady narodowe.

2. Rady narodowe wybierane są przez ludność na okres lat trzech.

Art. 35.

Rady narodowe wyrażają wolę ludu pracującego oraz rozwijają jego inicjatywę twórczą i aktywność w celu pomnażania sił, dobrobytu i kultury narodu

Art. 36.

Rady narodowe umacniają więź władzy państwowej z ludem pracującym miast i wsi, przyciągając coraz szersze rzesze ludzi pracy do udziału w rządzeniu państwem.

Art. 37.

Rady narodowe kierują w swoim zakresie działalnością gospodarczą, społeczną i kulturalną, wiążąc potrzeby terenu z zadaniami ogólnopaństwowymi.

Art. 38.

Rady narodowe troszczą się stale o codzienne potrzeby i interesy ludności, zwalczają wszelkie przejawy samowoli i biurokratycznego stosunku do obywatela, sprawują i rozwijają kontrolę społeczną działalności urzędów, przedsiębiorstw, zakładów i instytucji.

Art. 39.

Rady narodowe dbają o utrzymanie porządku publicznego i czuwają nad przestrzeganiem praworządności ludowej, ochraniają własność społeczną, zabezpieczają prawa obywateli, współdziałają w umacnianiu obronności i bezpieczeństwa państwa.

Art. 40.

Rady narodowe wykorzystują wszelkie zasoby i możliwości terenu dla jego wszechstronnego rozwoju gospodarczego

i kulturalnego, dla coraz lepszego zaspokajania potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia i usług oraz dla rozbudowy instytucji i urządzeń komunalnych, oświatowych, kulturalnych, sanitarnych i sportowych.

Art. 41.

Rady narodowe uchwalają terenowe plany gospodarcze oraz budżety terenowe.

Art. 42.

1. Rady narodowe obradują na sesjach.

2. Organami wykonawczymi i zarządzającymi rad narodowych są wybierane przez nie prezydya.

3. Prezydium rady narodowej podlega radzie narodowej, która je wybrała, oraz prezydium rady narodowej wyższego stopnia.

Art. 43.

Rady narodowe powołują komisje dla poszczególnych dziedzin swojej działalności. Komisje rad narodowych utrzymują stałą i ścisłą więź z ludnością, mobilizują ją do współudziału w realizacji zadań rady, wykonują z ramienia rady kontrolę społeczną oraz występują z inicjatywą wobec rady i jej organów.

Art. 44.

1. Rada narodowa uchyla uchwałę rady niższego stopnia lub jej prezydium, jeżeli uchwała jest sprzeczna z prawem lub niezgodna z zasadniczą linią polityki państwa.

2. Prezydium rady narodowej może zawiesić wykonanie uchwały rady narodowej niższego stopnia i przedstawić sprawę do rozstrzygnięcia na najbliższym posiedzeniu swojej rady narodowej.

Art. 45.

Szczegółowy skład oraz zakres i tryb działalności rad narodowych i ich organów określa ustawa.

Art. 50.

1. Sędziowie i ławnicy ludowi są wybierani.

2. Tryb wyboru oraz kadencję sędziów i ławników sądów wojewódzkich i powiatowych określa ustawa.

3. Tryb powoływania sędziów sądów szczególnych określa ustawa.

Art. 51.

1. Sąd Najwyższy jest naczelnym organem sądowym i sprawuje nadzór nad działalnością wszystkich innych sądów w zakresie orzekania.

2. Tryb wykonywania nadzoru przez Sąd Najwyższy określa ustawa.

3. Sąd Najwyższy wybiera Rada Państwa na okres lat pięciu.

Art. 52.

Sędziowie są niezawisli i podlegają tylko ustawom.

Art. 53.

1. Rozpoznawanie spraw przed wszystkimi sądami Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej odbywa się jawnie. Ustawa może określić wyjątki od tej zasady.

2. Oskarżonemu poręcza się prawo do obrony. Oskarżony może mieć obrońcę z wyboru lub z urzędu.

Art. 54.

1. Prokurator Generalny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej strzeże praworządności ludowej, czuwa nad ochroną własności społecznej, zabezpiecza poszanowanie praw obywateli.

2. Prokurator Generalny czuwa w szczególności nad ściganiem przestępstw godzących w ustrój, bezpieczeństwo i nie-

ROZDZIAŁ 7.

Podstawowe prawa i obowiązki obywateli.

Art. 57.

Polska Rzeczpospolita Ludowa, utrwalając i pomnażając zdobycze ludu pracującego, umacnia i rozszerza prawa i wolności obywateli.

Art. 58.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do pracy, to znaczy prawo do zatrudnienia za wynagrodzeniem według ilości i jakości pracy.

2. Prawo do pracy zapewniają: społeczna własność podstawowych środków produkcji, rozwój na wsi ustroju społeczno-społdzielczego, wolnego od wyzysku, planowy wzrost sił wytwórczych, usunięcie źródeł kryzysów ekonomicznych, likwidacja bezrobocia.

Art. 59.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do wypoczynku.

2. Prawo do wypoczynku zapewniają robotnikom i pracownikom umysłowym: ustawowe skrócenie czasu pracy przez urzeczywistnienie ośmiodzinnego dnia pracy oraz krótszego czasu pracy w przypadkach przewidzianych ustawami, ustawowo określone dni wolne od pracy, coroczne płatne urlopy.

3. Organizacja czasów, rozwój turystyki, uzdrowisk, urządzeń sportowych, domów kultury, klubów, świetlic, parków i innych urządzeń wypoczynkowych stwarzają możliwości zdrowego i kulturalnego wypoczynku dla coraz szerszych rzesz ludu pracującego miast i wsi.

Art. 60.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do ochrony zdrowia oraz do pomocy w razie choroby lub niezdolności do pracy.

2. Coraz szerszemu urzeczywistnieniu tego prawa służą:

1) rozwój ubezpieczenia społecznego robotników i pracowników umysłowych na wypadek choroby, starości i niezdolności do pracy oraz rozbudowa różnych form pomocy społecznej,

2) rozwój organizowanej przez państwo ochrony zdrowia ludności, rozbudowa urządzeń sanitarnych i podnoszenie stanu zdrowotnego miast i wsi, stałe polepszanie warunków bezpieczeństwa, ochrony i higieny

zawisłość Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Zakres i tryb działania Prokuratora Generalnego określa ustawa.

Art. 55.

1. Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej powołuje i odwołuje Rada Państwa.

2. Tryb powoływania i odwoływania prokuratorów podległych Prokuratorowi Generalnemu jak również zasady organizacji i postępowania organów prokuratury określa ustawa.

3. Prokurator Generalny zdaje sprawę Radzie Państwa z działalności prokuratury.

Art. 56.

Organy prokuratury podlegają Prokuratorowi Generalnemu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i w sprawowaniu swych funkcji są niezależne od organów terenowych.

Art. 61.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do nauki.

2. Prawo do nauki zapewniają w coraz szerszym zakresie:

1) powszechne, bezpłatne i obowiązkowe szkoły podstawowe,

2) stała rozbudowa szkolnictwa średniego ogólnokształcącego i zawodowego oraz szkolnictwa wyższego,

3) pomoc państwa w podnoszeniu kwalifikacji obywateli zatrudnionych w zakładach przemysłowych i innych ośrodkach pracy w mieście i na wsi,

4) system stypendiów państwowych, rozbudowa burs, internatów i domów akademickich oraz innych form pomocy materialnej dla dzieci robotników, pracujących chłopów i inteligencji.

Art. 62.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do korzystania ze zdobyczy kultury i do twórczego udziału w rozwoju kultury narodowej.

2. Prawo to zapewniają coraz szerzej: rozwój i udostępnienie ludowi pracującemu miast i wsi bibliotek, książek, prasy, radia, kin, teatrów, muzeów i wystaw, domów kultury, klubów, świetlic, wszechstronne popieranie i pobudzanie twórczości kulturalnej mas ludowych i rozwoju talentów twórczych.

Art. 63.

Polska Rzeczpospolita Ludowa dba o wszechstronny rozwój nauki, opartej na dorobku przodującej myśli ludzkiej i postępowej myśli polskiej — nauki w służbie narodu.

Art. 64.

Polska Rzeczpospolita Ludowa troszczy się o rozwój literatury i sztuki, wyrażających potrzeby i dążenia narodu, odpowiadających najlepszym postępowym tradycjom twórczości polskiej.

Art. 65.

Polska Rzeczpospolita Ludowa szczególnie opieką otacza inteligencję twórczą — pracowników nauki, oświaty, literatury i sztuki oraz pionierów postępu technicznego, racjonalizatorów i wynalazców.

Art. 66.

1. Kobieta w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej ma równe z mężczyzną prawa we wszystkich dziedzinach życia państwowego, politycznego, gospodarczego, społecznego i kulturalnego.

2. Gwarancję równouprawnienia kobiety stanowią:

1) równe z mężczyzną prawo do pracy i wynagrodzenia według zasady „równa płaca za równą pracę”, prawo do wypoczynku, do ubezpieczenia społecznego, do nauki, do godności i odznaczeń, do zajmowania stanowisk publicznych,

2) opieka nad matką i dzieckiem, ochrona kobiety ciężarnej, płatny urlop w okresie przed porodem i po porodzie, rozbudowa sieci zakładów położniczych, żłobków i przedszkoli, rozwój sieci zakładów usługowych i żywienia zbiorowego.

Art. 67.

1. Małżeństwo i rodzina znajdują się pod opieką i ochroną Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Rodziny o licznym potomstwie państwo otacza szczególną troską.

2. Urodzenie poza małżeństwem nie uszczupla praw dziecka

Art. 68.

Polska Rzeczpospolita Ludowa otacza szczególnie troskliwą opieką wychowanie młodzieży i zapewnia jej najszersze możliwości rozwoju.

Art. 69.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej niezależnie od narodowości, rasy i wyznania mają równe prawa we wszystkich dziedzinach życia państwowego, politycznego, gospodarczego, społecznego i kulturalnego. Naruszenie tej zasady przez jakiegokolwiek bezpośrednio lub pośrednio uprzywilejowanie albo ograniczenie w prawach ze względu na narodowość, rasę czy wyznanie podlega karze.

2. Szerzenie nienawiści lub pogardy, wywoływanie wrażliwości albo poniżanie człowieka ze względu na różnice narodowości, rasy czy wyznania, jest zakazane.

Art. 70.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewnia obywatelom wolność sumienia i wyznania. Kościół i inne związki wyznaniowe mogą swobodnie wypełniać swoje funkcje religijne. Nie wolno zmuszać obywateli do niebrania udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych. Nie wolno też nikogo zmuszać do udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych.

2. Kościół jest oddzielony od państwa. Zasady stosunku państwa do kościoła oraz sytuację prawną i majątkową związków wyznaniowych określa ustawa.

3. Nadużywanie wolności sumienia i wyznania dla celów godzących w interesy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest karane.

Art. 71.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewnia obywatelom wolność słowa, druku, zgromadzeń i wieców, pochodów i manifestacji.

2. Urzeczywistnieniu tej wolności służy oddanie do użytku ludu pracującego i jego organizacji drukarni, zasobów papieru, gmachów publicznych i sal, środków łączności, radia oraz innych niezbędnych środków materialnych.

Art. 72.

1. W celu rozwoju aktywności politycznej, społecznej, gospodarczej i kulturalnej ludu pracującego miast i wsi Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewnia obywatelom prawo zrzeszania się.

2. Organizacje polityczne, związki zawodowe, zrzeszenia pracujących chłopów, zrzeszenia spółdzielcze, organizacje młodzieżowe, kobiece, sportowe i obronne, stowarzyszenia kulturalne, techniczne i naukowe, jak również inne organizacje społeczne ludu pracującego — skupiają obywateli dla czynnego udziału w życiu politycznym, społecznym, gospodarczym i kulturalnym.

3. Tworzenie zrzeszeń i udział w zrzeszeniach, których cel lub działalność godzą w ustrój polityczny i społeczny albo w porządek prawny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jest zakazane.

Art. 73.

1. Obywatele mają prawo zwracania się do wszystkich organów państwa ze skargami i zażaleniami.

2. Skargi i zażalenia obywateli powinny być rozpatrywane i załatwiane szybko i sprawiedliwie. Winni przewlekania albo przejawiający bezduszny i biurokratyczny stosunek do skarg i zażaleń obywateli pociągani będą do odpowiedzialności.

Art. 74.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewnia obywatelom nietykalność osobistą. Pozbawienie obywatela wolności może nastąpić tylko w przypadkach, określonych ustawą. Zatrzymany powinien być zwolniony, jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania nie doręczono mu postanowienia sądu lub prokuratora o aresztowaniu.

2. Ustawa ochrania nienaruszalność mieszkań i tajemnicę korespondencji. Przeprowadzenie rewizji domowej dopuszczalne jest jedynie w przypadkach, określonych ustawą.

3. Przepadek mienia może nastąpić jedynie w przypadkach przewidzianych ustawą, na podstawie prawomocnego orzeczenia.

Art. 75.

Polska Rzeczpospolita Ludowa udziela azylu obywatelom państw obcych, prześladowanym za obronę interesów mas pracujących, walkę o postęp społeczny, działalność w obronie pokoju, walkę narodowyzwolenczą lub działalność naukową.

Art. 76.

Obywatel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest obowiązany przestrzegać

przepisów Konstytucji i ustaw oraz socjalistycznej dyscypliny pracy, szanować zasady współżycia społecznego, wypełniać sumiennie obowiązki wobec państwa.

Art. 77.

1. Każdy obywatel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej obowiązany jest strzec własności społecznej i umacniać ją jako niewzruszoną podstawę rozwoju państwa, źródło bogactwa i siły Ojczyzny.

2. Osoby, które dopuszczają się sabotażu, dywersji, szkodnictwa lub innych zamachów na własność społeczną, karane są z całą surowością prawa.

Art. 78.

1. Obrona Ojczyzny jest najświętszym obowiązkiem każdego obywatela.

2. Służba wojskowa jest zaszczytnym obowiązkiem patriotycznym obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 79.

1. Czujność wobec wrogów narodu oraz pilne strzeżenie tajemnicy państwowej jest obowiązkiem każdego obywatela Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Zdrada Ojczyzny: szpiegostwo, osłabianie sił zbrojnych, przejście na stronę wroga — karana jest z całą surowością prawa jako najcięższa zbrodnia.

ROZDZIAŁ 8.

Zasady prawa wyborczego.

Art. 80.

Wybory do Sejmu oraz do rad narodowych są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym.

Art. 81.

Prawo wybierania ma każdy obywatel, który ukończył lat 18, bez względu na płeć, przynależność narodową i rasową, wyznanie, wykształcenie, czas zamieszkiwania, pochodzenie społeczne, zawód i stan majątkowy.

Art. 82.

Każdy obywatel może być wybrany do rady narodowej po ukończeniu lat 18, do Sejmu zaś — po ukończeniu lat 21.

Art. 83.

Kobiety mają wszystkie prawa wyborcze na równi z mężczyznami.

Art. 84.

Wojskowi mają wszystkie prawa wyborcze na równi z osobami cywilnymi.

Art. 85.

Prawa wyborcze nie przysługują osobom chorym umysłowo oraz osobom, które orzeczeniem sądowym zostały pozbawione praw publicznych.

Art. 86.

Kandydatów na posłów i członków rad narodowych zgłaszają organizacje polityczne i społeczne, zrzeszające obywateli w miastach i wsiach.

Art. 87.

Posel i członek rady narodowej powinni zdawać sprawę wyborcom ze swojej pracy i z działalności organu, do którego zostali wybrani.

Art. 88.

Sposób zgłaszania kandydatur i przeprowadzania wyborów oraz tryb odwoływania posłów i członków rad narodowych określa ustawa.

ROZDZIAŁ 9.

Godło, barwy i stolica Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 89.

1. Godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest wizerunek orła białego w czerwonym polu.

2. Barwami Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej są kolory biały i czerwony.

3. Szczegóły określa ustawa.

Art. 90.

Stolicą Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest miasto bohaterskich tradycji Narodu Polskiego — Warszawa.

ROZDZIAŁ 10.

Zmiana Konstytucji.

Art. 91.

Zmiana Konstytucji może nastąpić tylko w drodze ustawy, uchwalonej przez Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

większością co najmniej dwu trzecich głosów w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby posłów.

Młodzież trójmiasta realizować będzie wskazania ukochanego Prezydenta Bolesława Bieruta

Udekorowany czerwonymi i białymi flagami, emblematami ZMP i zrzeczeń sportowych — stadion Budowlanych we Wrzeszczu przedstawiał wczoraj wspaniały widok. Zebrali się tutaj kilkusetmilionowa młodzież z Gdańska, aby wysłuchać przemówienia przez radio przemówienia ukochanego wodza narodu i opiekuna młodzieży Prezydenta Bolesława Bieruta, aby zamianować swą głęboką uczuciowość do ojczyzny ludowej, wierności do partii i rządu ludowego, wierności dla Konstytucji.

ZMP-owcy i niezrzeszeni, junacy SP, sportowcy, młodzi przedstawiciele Ludowego Wojska Polskiego, młodzież z zakładów pracy i działacza z kolonii słuchali porównawczych słów Prezydenta z głębokim wzruszeniem.

Entuzjazm, jaki cechował 200-tysięczną rzeszę delegatów — przewodników pracy w Warszawie, uderzył się zebranych na stadionie młodzieży gdańskiej. Wciąż wznoślono entuzjastyczne okrzyki na cześć Prezydenta RP Bolesława Bieruta, Wojska Polskiego i Marszałka Rokossowskiego, nie było końca okrzykom na cześć pokoju i socjalizmu.

Podczas uroczystych chwil ślubowania na wierność idei socjalizmu i pokój pochylili się szczytami ZMP, szturmówki i proporce. Mocniej zacisnęły się na drzewach ręce, gdy padały słowa ślubowania na wierność ojczyźnie i Prezydentowi.

Przemówienie tow. Geragi, przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, który w imieniu terenowych władz narodowych pozdrawiał zebraną młodzież, przyjele zostało nie milknącymi okłaskami. Długo skandowała młodzież po przemówieniu tow. Geragi: Bierut, Stalin, Pokój.

Nastąpiła, z kolei uroczysta chwila udekorowania przodujących robotników krzyżami zasługi. Wśród hucznych okłasków tow. Geraga udekorował w imieniu Prezydenta RP Srebrnym Krzyżem Zasługi ob. Stefania Milewskiego, przodownię pracy społecznej i kulturalno-oświatowej ze spółdzielni produkcyjnej w Kokoszkach. Brązowe

krzyże zasługi otrzymali: przodujący stoczniowcy ob. ob. Jan Pająk, Feliks Zawadzki, Zdzisław Kocmajer i Zdzisław Bibulski.

W imieniu zebranej na stadionie młodzieży gdańskiej przemówił przodownik pracy Stocznicy Gdańskiej ob. Józef Wierszyński, który odczytał następnie tekst listu, jaki młodzież Gdańska wysłała do Prezydenta RP. W liście tym przyrzekała ona Prezydentowi wypełniać wiernie Jego wskazania, jak najofiarniejszą pracą rozwijać historię i zwycięstwo utrwalone w Konstytucji, stać w pierwszych szeregach budowniczych socjalizmu.

Następnie odbyła się młodzieżowa defilada. Wśród okłasków i okrzyków dziesiątki maszerowali ZMP-owcy, junacy SP, dziewczęta służby zdrowia, zrzeczenia sportowe: Gwardii, Kolejarki, Budowlanych i inni. Długotrwałymi owacjami witała młodzież defilującą oddział Ludowego Wojska Polskiego — przodowników wyszkolenia bojowego.

Poranne uroczystości zakończyły występy artystyczne zespołu pieśni i tańca PKP Zawisze, żywo oklaskiwane przez młodzież.

Po południu w Gdańsku na placach i stadionach odbyły się liczne

zabawy ludowe, urozmaicone występami artystycznymi, które na stadion we Wrzeszczu, plac Zebrań Ludowych i wiele innych punktów miasta ściągnęły tysiące uczestników.

W Gdyni liczne rzesze młodzieży i starszych zebrali się na pięknie udekorowanym Placu Grunwaldzkim. Podczas transmitowanego przez radio przemówienia Prezydenta Bolesława Bieruta, plac rozbrzmiewał żywiołowymi okłaskami i okrzykami na cześć Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, uchwalonej przez Sejm Konstytucji, jej twórcy Prezydenta Bolesława Bieruta i wodza obozu pokoju Generalissimusa Stalina.

Wśród głębokiej ciszy marynarze, junacy SP, harcerze i ZMP-owcy powtarzali uroczyste słowa ślubowania, które wygłaszał w Warszawie przewodniczący Zarządu Głównego ZMP. Głosy drżały ze wzruszenia, gdy padały słowa: „Ślubujemy walczyć w pierwszych szeregach o wykonanie Planu 6-letniego, o zwycięskie budowanie socjalizmu. Ślubujemy tobie Ojczyźnie oddać wszystkie siły świętej sprawie obrony pokoju...”

Przez plac ku miastu i falam Bałtyku popłynął hymn: „Naprzód młodzieży świata”.

W liście młodzieży gdańskiej skierowanym do Prezydenta Bieruta, którego treść odczytał wiceprzewodniczący ZMP tow. Wielgosz, młodzież gdańska przyrzekała nie ustawać w walce o pokój i socjalizm.

Wśród okłasków i okrzyków na cześć przodowników pracy, przewodniczący Prezydium MRN, tow. Miller wręczył delegacji młodzieżowej ZPPG proporzec „przechodni” przyznany przez Zarząd Główny ZMP za zwycięstwo we współzawodnictwie przedmiotowym.

Po centralnej uroczystości na placu, ulicami Gdyni przeciągnęły kolumny młodzieżowe, serdecznie witane przez ludność miasta.

W godzinach popołudniowych na Skwerze Kościuski odbywały się imprezy artystyczne.

Dużym powodzeniem cieszyło się wesołe miasteczko, kółko przemysłu ludowego i artystycznego i ruchome stoiska MHD.

Młodzież sopocka manifestowała w dniu wczorajszym, na pięknie udekorowanym placu przy moście. W uroczystości najliczniejszą udział wzięli junacy 18 brygady SP i junacki brygady 157. Po wysłuchaniu przemówienia Prezydenta Bolesława Bieruta i złożeniu uroczystego ślubowania, dowódca 18 brygady SP, por. Słodczyk, nagroził przodujących junaków. W godzinach popołudniowych młodzież sopocka bawiła się na zabawie urozmaiconej występami artystycznymi.

Z wielkiego święta polskiej młodzieży

Fragment defilady na Stadionie Wojska Polskiego. Maszerują sportowcy CWKS. CAF — fot. Dz. Wdowiński

W hołdzie poległym bohaterom

W przeddzień VIII rocznicy Manifestu Lipcowego, mieszkańcy trójmiasta złożyli hołd bohaterom Armii Radzieckiej i Wojska Polskiego, poległym w walkach o wyzwolenie Gdańska, Gdyni i Sopotu.

W Gdańsku delegacje załóg robotniczych, urzędów i instytucji udały się sprzed Prezydium WRN w pochodzie na cmentarz bohaterów radzieckich, gdzie masą wieńców i wiązanek kwiatów pokryły mogiły żołnierskie. Napisy na czerwonych szarfach mówiły o wiecznej chwale bohaterów i głębokiej wdzięczności, którą dla nich zawsze żywić będą mieszkańcy Gdańska.

Delegacje załóg z Nowego Portu złożyły wieńce u stóp płyty pamiątkowej poległych PPR-owców.

W Gdyni delegacje zakładów pracy, urzędów, instytucji i kolonii dziecięcych, udały się na cmentarz w Redowie, składając tam dziesiątki

ki wieńców i stosy kwiecia na mogiły poległych w walce o wolność Gdyni żołnierzy. O zmroku na grobach bohaterów zapłonęły znicze.

Nowy miesięcznik „Turysta”

Nasza prasa wzbogaciła się o nową pozycję — miesięcznik „Turysta”. Nowe pismo jest poświęcone popularyzowaniu turystyki i krajoznawstwa, a więc zagadnień bliskich każdemu. Ktoż bowiem nie uczestniczył w wycieczkach lub nie marzył, aby wziąć w nich udział?

„Turysta” w popularnej, przystępnej formie zaznajamia czytelnika ze szlakami turystycznymi, z obiektami godnymi zwiedzenia, z pięknem kraju, zawiera obszerną kronikę i dział poradnictwa.

Na szczególną uwagę zasługują piękna szata graficzna pisma. W pierwszym numerze „Turysta” zamieszcza artykuł prof. Waleriego Goetla, Jalu Kurka, Władysława Bróńskiego, prof. Aleksandra Gieysztora i innych.

Miesięcznik „Turysta” jest organem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Cena numeru zł 1,50.

W konkursie drużynowej Polska zajęła 13 miejsce.

Wyniki konkursu drużynowej: 1) ZSRR — 574,40, 2) SZWAJCARIA — 567,25, 3) FINLANDIA — 564,25.

Konkurencja indywidualna (12-bój): 1) CZUKARIN (ZSRR) — 115,70, 2) SZAGINIAN (ZSRR) — 114,95, 3) STADLER (Szwajc.) — 114,75.

We wtorek w godzinach rannych rozpoczął się turniej gimnastyczny w konkurencji kobiecej. Drużyna polska znajduje się w pierwszej grupie, mając za przeciwników Węgry i Szwecję. Zespół polski walczy w składzie osłabionym, gdyż Reindolda zachorowała na zapalenie okostnej i nie startuje w turnieju. Po ćwiczeniach obowiązkowych (równoważnia, poręcze, skok przez konia i ćwiczenia wolne) prowadzą Węgry przed Szwecją i Polską. W klasyfikacji indywidualnej na czele znajduje się Szwecja Węgerek.

Wyniki po czwórboju w ćwiczeniach obowiązkowych: DRUŻYNOWO: 1) Węgry — 223,10, 2) Szwecja — 212,68, 3) Polska — 209,32.

Doleżał (CSR) wicemistrzem w chodzie

Chód na 50 km zakończył się dużym sukcesem zawodników ZSRR i państw demokratycznych: 1) Dordoni (Włochy) — 4.28.07,8 (rekord olimpijski), 2) Doleżał (CSR) — 4.30.17,8, 3) Roka (Węgry) — 4.31.27,2, 4) Whitelock (Anglia) — 4.32.24,4, 5) Łobastow (ZSRR) — 4.32.34,2, 6) Uchow (ZSRR) — 4.32.51,6.

OLIMPIADA

Wspaniały sukces gimnastyków radzieckich

Olimpijski turniej gimnastyczny w konkurencji mężczyzn wykazał w całej pełni wspaniałą klasę zawodników Związku Radzieckiego, którzy zwyciężyli na dwóch frontach: w konkurencji drużynowej i indywidualnej. W konkurencji drużynowej ZSRR zajął zdecydowanie pierwsze miejsce przed Szwajcarią, uzyskując nad nią 7,15 pkt. przewagi. Finlandia, która zajęła trzecie miejsce jest gorsza od Związku Radzieckiego o 10,15 pkt. Różnica ta dobitnie dowodzi o wysokiej klasy reprezentantów ZSRR, którzy jeszcze mocniej to podkreślili w klasyfikacji indywidualnej — w 12-bój gimnastycznym. W konkurencji tej ZSRR zdobył złoty i srebrny medal, a w pierwszej dziesiątce zawodników znalazło się aż 6 reprezentantów radzieckich.

W konkurencji indywidualnej (12-bój): 1) CZUKARIN (ZSRR) — 115,70, 2) SZAGINIAN (ZSRR) — 114,95, 3) STADLER (Szwajc.) — 114,75.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

INDYWIDUALNIE: 1) Korondi (Węg.) — 37,66, 2) Keleti (Węg.) — 37,29, 3) Tass (Węg.) — 37,22.

Grigalka (ZSRR)

W eliminacji minimum wynosiło 14,60. Najlepszy wynik uzyskał O'Brien (USA) — 16,05, następny był Grigalka (ZSRR) — 15,90. Czechosłowak Skobla miał 15,29, Fiedorow (ZSRR) — 15,16. Krzyżanowski z wynikiem 14,90 był 11. Łomowski nie startował.

Final: 1) O'Brien (USA) — 17,41 — rekord olimpijski (poprzedni rekord z 1948 r. — 17,12), 2) Hooper (USA) — 17,39, 3) Fuchs (USA) — 17,06, 4) Grigalka (ZSRR) — 16,78, 5) Nielson (Szwec.) — 16,55, 6) Savidge (Ang.) — 16,19.

Fiedorow był 7 z wynikiem 16,06, Skobla — 9 z wynikiem 15,92, a KRZYŻANOWSKI — uplasował się na 10 miejscu z wynikiem 15,08.

Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

W finale konkursu indywidualnego Litujew zdobył srebrny medal.

nieju olimpijskim. W wadze muszej Sajadow pokonał zdecydowanie Francuza Sigirana. W kategorii Mamedbekow położył na łopatki, już w 32 sek., Yaghoubi (Iran). W półciężkiej Englas zwyciężył dosko-

nałego Atana (Turcja), w wadze ciężkiej — Mekokiszwilli w 6 min. położył na łopatki Kovacs (Węgry). W wadze średniej Cimakubidze niezasłużenie przegrał stosunkiem głosów 1:2 z Linblatem (Szwecja), a Rubalko w wadze półśredniej przegrał nieznacznie ze świetnym technikiem Islioglu (Turcja).

Polacy startują w zapasnictwie tylko w walkach w stylu klasycznym, która rozpoczynają się w czwartek.

Polak Jokiel

zdobytwa srebrny medal

W gimnastyce indywidualnej, w ćwiczeniach wolnych (w układzie obowiązkowym i dowolnym) Polak Jokiel zdobył srebrny medal olimpijski, zajmując drugie miejsce razem z Japończykiem Uesako. Obaj uzyskali po 19,15 pkt. Pierwsze miejsce w tej konkurencji zajął Szwed Thoreson — 19,25 pkt.

W ćwiczeniach na kółkach (układ obowiązkowy i dowolny) trzy medale olimpijskie zdobyli gimnastycy radziecy w kolejności: 1) Szaginian — 19,75, 2) Czukarin — 19,55, 3) Leonkin — 19,40.

Potrzebowski wyeliminowany

W biegu na 800 m z trzech półfinałów kwalifikowało się do finału po trzech zawodników. Wyniki półfinałów:

I — 1) Nielsen (Dania) — 1.50,1, 2) Whitfield (USA) — 1.50,1, 3) Webster (Anglia) — 1.50,1; wyeliminowani: 4) Boysen (Norwegia) — 1.50,4, 5) Clever (Niem. zach.) — 1.51,5, 6) Parnell (Kanada) — 1.52,7, 7) Czwegun (ZSRR) — 1.52,8;

II — 1) Wint (Jamajka) — 1.52,7, 2) Steines (Now. Zel.) — 1.52,9, 3) Ring (Szwecja) — 1.53,0; wyeliminowani: 4) Barnes (Węg.) — 1.53,4, 5) White (Ang.) — 1.53,6, 6) Liska (CSR) — 1.54,8, 7) Moddo (ZSRR) — 1.55,7;

III — 1) Ulzheimer (Niem. zach.) — 1.51,9, 2) Wolfbrandt (Szwecja) — 1.52,4, 3) Pearson (USA) — 1.52,5, 4) Hutchins (Kan.) — 1.52,8.

Wyrównany poziom zawodników w biegu na 100 m

W półfinałach startowała tak wyrównana stawka zawodników, że kolejność na mecie została rozstrzygnięta dopiero po wywołaniu taśmy filmowej. Wyniki półfinałów:

Półfinał I — 1) Bailey (Ang.) — 10,5, 2) Smith (USA) — 10,5, 3) Suchariw (ZSRR) — 10,6, 4) Pinto (Indie) — 10,7, 5) Portnault (Fr.) — 10,8, 6) Brag (USA) — 10,9.

Półfinał II — 1) Mac Kenley (Jamajka) — 10,4, 2) Remigino (USA) — 10,5, 3) Treloar (Australia) — 10,6, 4) Chacon (Kuba) — 10,7, 5) Jack (Ang.) — 10,7, 6) Saat (Hol.) — 10,8.

W finale pięciu zawodników było razem na mecie; o kolejności zdecydowała znowu taśma filmowa.

Grabowski odpadł, osłagając słaby wynik 677 m.

Ostatnie wiadomości olimpijskie

5) Potrzebowski — 1.53,7, 6) Dha-noa (Indie) — 1.54,9, 7) Bakos (Węgry) — 1.57,2.

Kocerka

w finale jedynek

We wtorek 22 bm. rozegrano drugie rezerwy, których zwycięzcy, obok zwycięzców półfinałów będą walczyć w finale.

Piękny sukces odniósł TEODOR KOCERKA, który zakwalifikował się do finału jedynek, wygrywając swój repesaż z doskonałym Amerykaninem KELLY. Polak wyprzedził Kelly'ego o ułamki sekundy, tak że kolejność na mecie rozstrzygnęła dopiero zdjęcie fotograficzne. W finale przeciwnikami Kocerki będą: TIUKALOW (ZSRR), FOX (Anglia), WOOD (Australia) i STEPHEN (Afryka Płd.).

Polska dwójka ze sternikiem Lorenco-Thomas, ster. Michalski nie weszła do finału, zajmując w repesażu drugie miejsce o niecałe 3 sek. za Danią.

We wtorek przeprowadzono losowanie ćwierćfinałów turnieju piłkarskiego. Zestawienie par jest następujące:

Austria—Szwecja 23 bm. w Helsinkach. Brazylia—Niemcy zach. 24 bm. w Helsinkach. Węgry—Turcja 24 bm. w Kotka.

W rozegranym wczoraj meczu piłkarskim o wejście do ćwierćfinału turnieju olimpijskiego, Jugosławia wygrała z ZSRR 3:1 (2:1). Jugosłowianie spotkają się 25 bm. z Danią w Helsinkach.

Teatry

PAŃSTWOWA FILHARMONIA BAŁTYCKA — Studio Operowe — godz. 19 — „Straszny Dwór” — TEATR DRAMATYCZNY W GDYNI — godz. 19 — Warszawa! Teatr Satyryczny. — TEATR KAMERALNY W SOPOT — nieczynny.

Kina

GDANSK — „Przyjaźń” — Pieśń tajgi”, godz. 18 i 20. — „Bałka” we Wrzeszczu — „Grzesznicy bez winy”, godz. 16, 18 i 20. — „ZMP-owiec” we Wrzeszczu — „Kawaler złoty gwiazdy”, godz. 18, 18 i 20. — „Dejlin” w Oliwie — „Carmen z Hollywood”, godz. 17, 19 i 21. — „Marynarz” w Nowym Porcie — „Zew morza”, godz. 18 i 20. GDYNIA — „Atlantyc” — „Mury Malapagi”, godz. 15,30, 18,30 i 20,30. — „Goplana” — „Mazowsze”, godz. 16, 18 i 20. — „Warszawa” — „Ojczyzna”, godz. 18, 18 i 20. — „Fala” na Grabówku — „Ostatnia noc”, godz. 18 i 20. — „Promień” w Chyloni — „Wielki koncert”, godz. 18 i 20. — „Neptun” w Orłowie — „Dzielną Gajczy”, godz. 18 i 20. SOPOT — „Bałtyk” — „Stołowy wojownik” — godz. 16,30, 18,30 i 20,30. — „Polonia” — „Pan! Dery”, godz. 16, 18 i 20.

Radio na dzień 23 lipca

5.00 — Gdańsk wita słuchaczy — lok. 5.05 — Wiadomości poranne. 5.10 — Audycja dla wsi. 5.20 — Koncert. 5.58 — Sygnał czasu. 6.00 — Gimnastyka 6.10 — Kalendarz radiowy. 6.15 — Komunikat PIHM dla rybaków — lok. 6.16 — Omówienie programu — lok. 6.17 — Rezerwa. 6.30 — Dziennik poranny. 6.50 — Melodie ludowe. 7.20 — Tańce i pieśni radzieckie. 7.35 — Pieśni. 7.50 — Stan pogody i program. 7.55 — Wiadomości poranne. 8.00 — Muzyka czeska. 8.20 — Serwis CZRM i komunikaty dla rybaków ze Szczecina. 8.30 — Audycja dla kolonii i obozów. 8.50 — Przerwa do 11.35. 11.35 — Wiadomości Wybrzeża — lok. 11.45 — Głos młodej kobiety. 11.57 — Sygnał czasu. 12.04 — Dziennik południowy. 12.15 — Wieść tańczy i śpiewa. 12.30 — Audycja dla wsi. 12.45 — „Na swojską nutę”. 12.55 — Komunikat PIHM dla rybaków — lok. 13.16 — Muzyka — lok. 13.59 — Przerwa. 14.00 — Powt. dziennika połud. 14.10 — Program dnia. 14.15 — Utwory fortepianowe. 14.30 — Koncert. 15.09 — Komunikat o stanie wód. 15.10 — Rep. liter. 15.30 — Audycja dla dzieci. „Podróż do Szczecina.

Torunia. 16.00 — III sulta J. Maklakiewicz z bał. „Złota Kaczka”. 16.20 — Omówienie programu — lok. 16.21 — Koncert solistów: Olga Ilwiczka — muzyka klawesynowa — lok. 16.40 — Audycja dla młodzieży — opr. Janusz Michalski — lok. 17.00 — Wiadomości południowe. 17.05 — Pog. sportowa. 17.15 — Muzyka ludowa. 17.40 — Pieśń masowa. 17.45 — Uczmy się języka rosyjskiego. 18.00 — Koncert solistów. 18.30 — Koncert muzyki radzieckiej. 18.50 — Kącik techniki i racjonalizacji pt. „U drukarzy” — opr. Eugenja Kochanowska-Wisniewska — lok. 19.00 — Muzyka taneczna — płyty — lok. 19.15 — Codzienny przegląd wydarzeń — lok. 19.30 — Muzyka i aktualności. 20.00 — Koncert. 20.40 — „Tarcza” — pow. A. Czarskiego. 20.58 — Komunikat PIHM dla rybaków — lok. Stan pogody. 21.00 — Dziennik wieczorny. 21.26 — Wiadomości sportowe. 21.30 — Muzyka taneczna. 22.00 — Reportaż z Olimpiady. 22.30 — Muzyka dla wszystkich. 23.00 — Muzyka operowa. 24.30 — Hymn i koniec aud. 0.00 — Muzyka — lok. 0.05 — Serwis CZRM dla rybaków ze Szczecina.